

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: Pestvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasásos petisior első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Nagy-Beeskerek. jan. 16-án.

A lapokból bizonyosan értesültek t. olvasóink, hogy az új pénzügyminiszter megkötötte az új kölcsönt sőt erre nézve már szerződések is alá lettek írva. E szerint a folyó év szükségleteiről gondoskodva van.

Mától holnapig tehát csak megélnénk valahogy, de hogyan és miből holnap, az más kérdés.

Egyik lapársunk, a „Győri Közlöny”, azt mondja: „hogy a nemzeti miseria nyomása alatt nyög az ország minden közügye. Itt is, ott is csak úgy kiabál a szükség, de javításokra nem kerül, mert a nagy állami kiadások molochja fölemészti mindent” stb.

Zugnak, zajongnak a vármegyék is, hogy a ministeriumnál törülnek a legszükségesebb kiadásokat s mint a morvai posztó, egyre öszzezsugorodik a megyék hatásköre.

És hangzik országszerte a panasz, hogy míg politikai hatalmi állásunkat nagyszerű politikai tényekkel törekszünk szilárdabbá tenni, addig a nemzet anyagi jóléte háttérbe szorul s csak a teher növekszik anélkül, hogy megfelelő intézkedések által az ország jövedelmi forrásai gyarapíthatnának.

Bizony, őszintén megvallva, — oda jutottunk, hogy magtárainkban már az egerek is éhen vesznek.

Bár intőjelnek vennék államférfiaink ezt az országos misériat, s határozott szigorú elvül tűznék ki, soha, semmiféle körülmény közt tul nem terjeszkedni azon határvonalnál, melynél már a nemzeti kimerülés ácsorog.

A mai kor már nem a szavak, de a tettek kora. Lázás tevékenységet fejt ki manap az egész művelt világ, hogy a műveltséggel járó fokozott szükségleteit valahogy előteremthesse s emberül meg-

állhasson az egyre nagyobb mérveket öltő világversenyben, tudván azt, hogy minden nemzet hatalmi állása első sorban a nép. az ország anyagi jólétében gyökerezik.

Ezen vezérelv alul nem bujhatunk ki mi sem, ha csak állami existenciánkra rá nem akarjuk dobni az utolsó hantot.

Eddig is sok tekintetben a veszély torkába van vetve gazdasági érdekeink; földmivélésünk évről-évre hatalmasabb versenytársakkal kénytelen megbirkózni s bizony-bizony ha továbbra is ily nem-bánom közönnnyel nézzük anyagi érdekeinket, hoppon maradunk.

Gazdáink szájában örökös a panasz, hogy gabonatermésünk egyre csökkenőben van; de azt meg felejtik, hogy ennek oka a termő föld elhanyagolásában rejlik. A nagymérvű külterjes gazdálkodás, a takarmánytermesztés s ezzel együtt az állattenyésztés nagymérvű hanyatlása, kapcsolatban a túlhajtott egyoldalú szemtermeléssel, okai voltak annak, hogy talajunk, ez a dus és kiapadhatlan Kanaának tartott termőföld egyre csökkenik a termőképességben.

Ennek folytán a közép- és közbirtokos osztály egyre pusztul s a rabló-gazdálkodás iszonyúan kezdi magát megboszulni.

Ez a hanyatlás önmaga után vonta a földbirtok értékének csökkenését is, még pedig akkor, midőn az állami terhek szaporodtával a földbirtokra vetett adó is ólomsúlylyal nehezedett a birtokokra.

Igy menthetlenül el kell pusztulnia a birtokos osztálynak, ha csak önmaga nem segít önmagán.

Ne tessék azt elhinni, hogy egyedül az állami terhek volnának azok, melyek tulságos voltuknál fogva volnának okai a nyomornak. A közterhek tulságos felszaporodását vetni mindenkor a mérlegbe,

nagyon felkapott, népszerű frazis. Azonban helyes alapokra fektetett gazdálkodás és szorgalom mellett nem volna még csak látszólag sem elviselhetetlen az a teher.

Hogy pedig miként lehetne gazdasági és földmivélési érdekeinket lehetőleg emelni, hogy miként lehetne a bőség szaruját megnyitni és így magunknak a gazdasági téren jobb existenciát biztosítani, erre nézve az új földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister egy terjedelmes és szakavatott utasítást küldött szét a napokban az ország minden törvényhatóságának.

Báró Kemény Gábor ezen emlékirata egy új korszak nyitányul szolgálhat az ország anyagi gyarapodása ügyében, ha a megyék felfogva a nagy horderejű eszméket, valahára belépnek a cizfra szónoklatok küzdteréről s ráállva természetes hivatásuk talajára, az adott eszmék nyomán tovább dolgoznak önsorsuk javításán.

Nem, ezt a körrendeletet nem vehetik csak úgy egyszerűen tudomásul a megyék. Sok anyag van abban lerakva a gondolkodásra és tér kijelölve a további teendőkre.

Megyénkben is nem sokára közgyűlés leend, ahol, hiszszük, hogy a miniszteri emlékirat, mely az új miniszternek legszebb beköszöntőjét képezi a megyékhez, érdemleges tárgyalás- és üdvös határozathozatalnak fogja alapját képezni.

Elvégre is ne csak szóval sopánkodjunk, zajongjunk, hanem tettel is lendítsünk az ügyeken. A nemzeti miseriából csak tettek által vergődhetünk zöld ágra.

Értsék meg ezt a megyék s emelkedjenek a körülmények színvonalára!

Nagy-Beeskerek. jan. 10-én.

— A novibazára vonatkozó konvenczió, mint a „Reuter úgynökség” Konstantinápolyból jelenti, csak az orosz-török végleges békeszerződés aláírása után fog megkötettni.

— A szerbiai vasutakról írják félhivatalosan Nándorféhvárról. Azon hirre vonatkozólag, hogy Szerbia vasutainak építését orosz tőkepenzesekre bízta, megjegyzendő, hogy az engedély megadása még nincs is napirendben. Megelőzőleg még „tanulmányokat” kell tenni, mielőtt az engedélyezésre kerülhetne a sor. A kormány a nándorféhvári-nyíri fővonal építését nem is kezdteti meg, míg a zimony-budapesti magyar vonallal való összeköttetése biztosítva nem lesz. E tervet azonban a magyar ministerium tudvalevőleg még napirendre sem tűzte. A szerb kormány bizonyára eleget tesz Ausztria-Magyarország iránti kötelezettségeinek s nem fogja igénybe venni a gyéren található és épen ezért nem is oleso orosz tőkét. (Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka. Szerk.)

— Bródból írják a „B. C.”-nek: A Száva folyó vize végre lassanként apadni kezd s a nagy hódomegek nem fognak egyszerre olvadásnak indulni, további veszélytől nincs mit tartani. Ennek folytán a hidépítési előmunkálatokat végre valahára ismét folytatni lehet. A víz által elsodort pillérek és oszlopok a Jochem-féle építési vállalkozás által már újból építettek, s ha új akadály nem merül fel, kilátás van rá, hogy a hidépítés a legrövidebb idő alatt be fog fejezteni.

— A honvédelmi minister a képviselőház legközelebbi ülésén — hir szerint — törvényjavaslatot fog beterjeszteni a katonai beszállásolási tárgyában. E törvényjavaslatot egyidejűleg a belügyminister egy rövid, e törvényjavaslatot kiegészítő tervezetet fog benyújtani, mely a törvényhatóságokat a laktanyák építésére költségeinek fedezésére szükséges adóptételek kivetésére hatalmazza fel.

— A magyar kormány legújabb hitel-műveletéről némely lap által terjesztett hírekkel szemben megbízható forrásból azon határozott értesítést nyeri a „P. L.”, hogy az új kölcsön nemcsak fiaskot nem csinált — mint egyik ellenzék lap állította — hanem ellenkezésképpen a pénzügyminister és a Rothschild-konzorcium közléteire megállapodás folytán szabályszerűen megkötetett és az illető törvényjavaslat már legközelebb a képviselőház elé fog terjeszteni. Az egyezményben határozottan meg van állapítva az ezen hitelművelet által fedezendő összeg és annak feltételei is pontosan körülírva. Ennélfogva semmi sem bizatott a konzorcium „kegyelmére” és azon állítás is téves, mintha nem kölcsön, hanem csak előlegezési ügylet kötöttet volna.

— A magyar-román vasúti csatlakozások ügyében folyt tárgyalások, mint Bécsből távirják,

TÁRGYA.

Trics-tracs thea mellett.

Második rész.

Nagy faba vágtam ugyan a fejszét, de megpróbáltam. Mielőtt azonban megkezdénem heti tárczám folytatását, első teendőm lesz valamelyik életbiztosító-társaságnál biztosítást életmetem azért, hogy X. asszonyság udvarlói (a kik — köztünk legyen mondva — bizony szép számmal vannak) valahogy agyon ne puskázzanak, mert itt minálunk az a szokás, kivált X. asszonyságnál, hogy mindent magára veszi, a mit e szerény lap tárczája elbeszél.

— No, no! úgy látszik, te megint a magas arisztokratia szentélyébe akarod mártogatni pennádat.

— Arisztokratia? ugyan kérlek, kit értesz e cím alatt?

— Úgy teszed magad, édes barátom, mintha bizony nem tudnál!

— Csak nem Svibakékat gondold?

— No persze! és ugyan kit más? hisz, ők magok beszélnek, hogy ők e laszthoz tartoznak.

— Szegények! igazán szánandó egy család. De hagyjuk az észnélküli családot csipke fodrai és sutyemények között s helyettök beszéljünk rólad.

— Rólam?

— Igen, rólad.

— Reményem, kellemetes lesz mit rólam az emberek mondanak.

— A mint vesszük; én mindig a legrosszabbat hiszem, mit barátaimról mondanak.

— Ez valóban hízogó reakció, jegyzé meg nevetve Tibor, ez aztán igaz baráthoz illő.

— Mindenesetre igaz baráthoz illő, ép azért, mert hízogó. Azon emberek, kik a dicsőretet hosszú kortyokkal nyelik, mit azon egyénekről mondanak, kiket leginkább szeretnek, s ép úgy a megszólást is, mit elleneikre dobnak; — bolondok, kik kezeiket hamis pénz koldulására nyújtják; én részemről mindig inkább a rosszat fogom hinni, mit rólad

mondanak, míg becsülettel nem biztosítasz, hogy a mit rólad hallek, — igaztalan.

— És mit hallottál, édes Béla barátom, miről magamat igazolnom kellene.

— Oh, légy nyugodt, sem bűnnel, sem alávaló tettel nem vádolnak, mely a büntető törvényben foglaltatnék, de az, mit reád fognak, sokkal gonoszabb, mert jövődet és tekintélyedet érdekli.

— Reményem, e talányt megfejtend.

— Azonnal lesz szerencsém, ha szives lész, nyugodtan meghallgatni. — Emlékezel kétség kívül szép levélkédre, melyet hozzám furdőbeni tartózkodásom alatt intéztél, melyben azon fontos felfedezést megírad: „A nők gyöngye feltaláltatott”. Azt irád tehát, hogy X-nét feltaláltad. S én a következő választam reá: „igazad van, e nőben valami gyermekes, valami daemoni van; valami gyermekes, mert önféjű, szeszélyes és szivtelen, valami daemoni, mert képmutató, hízogó és kitarító. Hozzá tevéim: hogy nem tudom, e nő mire akar felhasználni; de vigyázz és minden szerep közül, melylyel megkínáland, a szerető szerepét a legkevésbé se fogadd el.

— Én nem vagyok szeretője, — kiáltá Tibor hevesen.

— Becsületedre! kérdé Béla.

— Becsületemre! biztosítá Tibor.

— Ez már más, — így látom, hogy jobb vagy hírednél.

— Híremnél? és ki merne ily rágalmakat szólni reám?

— Valaki, kit párbajra hívni nem lehet... tudniillik az egész város. Téged X-né szeretőjének tartanak, mindennap nála vagy, mind azon társaságokat, melyeket azelőtt naponként felkerestél, elhagyád, szóval: nem vagy látható.

— Különös! talán csak van jogom megválasztani azon személyeket, a kikkel összeköttetésbe akarok lépni.

— Én nem vagyok bíró s nem akarom a törvényeket alkalmazni; én nem menydörögök az erény és erkölcs nevében az emberi bűnök ellen, nem vagyok a jó szokások védnöke, nincs jogom egy megcsalott nős embert kinevetni, hacsak magam meg nem csalom; de ellenben van jogom a megcsalott szeretőket, habár legjobb barátaim lennének is — kinevetni.

— Ezt nekem mondd? kiáltá Tibor.

— Neked.

— X-né megcsalna engem? kérdé Tibor elhalaványodva.

— Ha nem vagy szeretője, úgy nem látom át, mennyiben csalhatna meg téged.

— Szeretője! . . . nem vagyok, és mégis folytatá dühösen, ha tudnám . . . De te ezt nem értheted?

— Oh igen! — mondá Béla — én igen jól értem, és most jól hallgass meg és légy őszinte irányomban, mint testvéred, barátod irányában lenned kell.

— Az leendek.

— Tehát — folytatá Béla — X-né nem oly nő-e, kit szenvedélylyel kell szeretni? Nem bir-e azon sajtáságos bájjal mindennél, mit cselekszik, ha leül, ha felkel, jár vagy beszél? Ó, a gyakarolt énekesnő, ki a zenében nehézségeket nem ismer, nem szokott-e néha-néha, midőn zongorához ül vonakodni, valamely szerelmes darabot eljátszani, — avagy nem látszik-e, hogy némely jegyeknél nem tud tovább haladni, vagy némely szavakat kiejteni?

— Az igaz! — mondá Tibor.

— És nem érzi-e az ember azon forró óhaját épen az lehetni, kihez a szerelmmel telt szív beszél, mely idáig magányában, mint egy tévelygő gyermek sirt?

— Ah! igazad van, — viszonzá Tibor — e boldogságért az ember életét adná oda!

— Nem úgy van-e? s ha egyedül gondolja magát, félig fekvő egy nagy támlászekében, felejté-e, hogy ezen édes elmélyedés testének minden bájait elárulja, s midőn így fejté kezére hajta szemeit az égre emeli, nem hiszszük-e e forró tekintetét követelni, melyben egy elfátyolozott jövőt keresünk? S egyszerre, ha jelenlétedet észre veszi s tekintete reád mélyed, nem tudod-e azon zavartól, mely rajta előmlik, azon aggályból, mely rajta erőt vesz kitalálni, hogy szive ezt susogá: „Ez az, kiről álmodozol, vigyázz, nehogy eláruljon!”

— Béla! Béla! — mondá Tibor, mialatt barátjának szemébe tekinté, — te — X-nét szeretted!

— Mint egy örül!

— S te soha sem szóltál róla?

— Beszélte te velem valaha szerelmedről?

— Ez egészen más, — viszonzá Tibor zavartan, — irtam is neked.

— Egy levelet, egyetlen egyet, s ha egy nappal késel, talán semmit sem irtál volna. Igaz-e?

Tibor késett a felelettel, de az igazság győzött.

— Igen! — mondá — igaz!

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Nemde töled is hallgatást kívánt mint tőlem.

— Nem szólt semmit, de hogy is parancsolt volna hallgatást oly szerelmemnek, melyet nem ismert?

— Melyet nem ismert? — mondá Béla mosolyogva. — Azt hiszed, hogy nála kevésbé ügyes nő is, nem találja el azon zavartat, melyet okoz! — És mihelyt X-né balgaságról meggyőződött, nem óhajta-e, hogy titkodnak megbizottja ne legyen, s különösen hogy e megbizott — én ne legyek.

— Biztosítalak, hogy e tekintetben egy szót sem szólt.

— Nem szólt róla semmit?

— Semmit!

— Az az, nem hit félre, hogy megsugassa: „Uram! kérem ne árulja el senkinek, hogy engem szeret.” Emlékezzél csak vissza, nem fejtette-e a szerelmem boldogságának gyönyörű eszméit, melyek a szerelmek szívében mélyen elzárva vannak, s melyek csak egymásnak vallanak meg. Vagy nem mondá-e neked, hogy azon ember, ki szerelmével dicsekszik, melyet érez, ép úgy megrovandó, mint az, ki dicsekszik azon érzéssel, melylyel egy női szívre hatott, mert gyakran a világ gonoszága egy nőnek azon szerelmért, melyet felébredtetett, ép annyi fájdalomt okoz, mint annak, ki azt maga érzi, vagy . . .

— Béla! Béla! — mondá Tibor megrémülve azon, hogy barátja mindent oly pontosan elbeszél, a mint ő tapasztalá; Béla! voltál te valaha X-né szeretője?

— Nem! de eléggé elővigyázó voltam, férje nem lenni.

(Folyt. köv.)

alkalmasint eredménytelenek maradnak s a brassó-pre-deali és orsova-veroserová csatlakozó vonalok csak egyidejűleg, 1879. november 1-én fognak megnyitni.

Az osztrák-magyar bank négy meghatározottja, mint Bécsből jelentik, Budapestre utazott, hogy a győri, kassai, szegedi és zágrábi bankfiókok szervezésére szükséges előkészületeket megtegyék.

Bosznia és Hercegovina szervezeti statutumát egész terjedelemben közli a bécsi „Presse.”

Az 1879. évi ujoncz- és póttartaléki jutalék a magyar korona országai közt következőképen osztott fel: Magyarországra esik 35.978 ujoncz és 3598 póttartalékos; Horvát-Szlavonországra 4917 ujoncz és 491 póttartalékos; végre Fiume városra és a tengerpartra 37 ujoncz és 4 póttartalékos. A katonai szolgálata alkalmosoknak talált többi hadkötelesek mind a honvédségbe osztának be. Az erre vonatkozó rendeletet a honvédelmi minister már megküldte a törvényhatóságoknak.

Felhívás a hazai hölgy-közönséghez.

Az 1879. évben május hónapban Székesfehérvárott megnyitandó országos ipar-, termény-, állat- és műkiállítás a székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet” a hölgyek foglalkozási körének produktumaiból gyűjteményeskiállítás alakjában óhajtván résztvenni, hogy ezáltal a magyar női-munkának a kiállításon való versenye minél inkább lehetővé tétessék, s illetőleg, hogy a női munka-körnek minél szélesebb mérvben elismerés szerzetessék: azon hazafias és tiszteltteljes kérelemmel fordul az ország összes nő-iskolái, nőképződei, zárdái, nőegyletei, gazdasszonyi egyesületei, valamint érdemteljes gazdasszonyai s általában az egész haza hölgyvilágához, miszerint öt nemes feladatának kivételében erélyesen támogatni s illetőleg a fentnevezett „Jóteköny Nőegylet” készséges közvetítésével a kiállításon résztvenni sziveskedjenek.

A kiállításon részt vehet minden honleány különbség nélkül. — A kiállítandó tárgyakra nézve pedig a következők szolgáljanak mérvadóul:

1) Kiállítható minden tárgy, mely az általános női tevékenység eredményeként jelentkezik, tehát a varrás minden nemei, a művarrás, fehérvarrás, továbbá szabásminták, himzés, kötés, horgolás, gyöngyfüzés, halózás, valamint szövés, fonás, amennyiben házilag kezeltettek, szóval: mindazon női cselekmények productumai, melyek a „női munka” nevezet fogalma és köre alá vonandók.

2) Kiállítható minden tárgy, mely a nő házi tevékenységének eredményét képezi, melyet tehát a háztartáshoz s illetőleg a nőnek, mint gazdasszonynak cselekvési köréhez tartoznak, mint pl. befőzötték, aszalt gyümölcsök, házi szappan s egyáltalában minden itt taxatív elő nem sorolható házi szerek és gazdasszonyi cikkek, amennyiben házilag készítettnek s külön kiállítási csoporthoz utasítva nincsenek. — A székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet” kiállítási bizottsága rendszeresen szervezte lévén egyenes összeköttetésben áll a kiállítás végrehajtó bizottságával s így feleslegessé tesz minden más irányban teendő kérdezősködést, a mennyiben a hozzáforduló egyeseknek, mint társulatoknak a legnagyobb készséggel a kívánt bejelentési íveket haladéktalanul kiszolgáltatja, bővebb felvilágosításokkal szolgál, a jelentkezőknek a kiállításon legjobb belátása s meggyőződése szerint előnyös helyeket biztosít, szóval mindent elkövet, hogy a női munkaversenynek a kiállításon méltó s előkelő hely szerzetessék.

Székesfehérvárott, 1878. november 19-én. Szőgyény-Marich Lászlóné, a székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet” védnöke, mint kiállítási bizottsági elnök. — Flatt Gaston, a „Jóteköny Nőegylet” titkára, mint bizottsági jegyző. — Hollán Ernőné, Báró Puthonné, Forinyák Gyuláné, Gebhard Ignáczné, Dr. Neumann Arminné, bizottsági tagok.

Dolni-tuzlai élet.

(Levél Boszniából.)

(A tél. Az itteni építésmód. A házak belső berendezése. A férfiak és nők ruházata. Török nők. Templomok, mecsetek. Lakodalmi karaván.)

A tél egész ridegségében beállt, s annál inkább megérezzük, mert nem volt semmi átmenet. Az itteni lakosságot azonban úgy látom, ezen időváltozás legkevésbé sem alterálja; a jobb módú mohamedánokat és néhány keresztényt kivéve, a nép csak oly könnyedén van öltözködve, mint nyáron vagy ősszel, már pedig az sem kecsegtetheti őket, hogy hazajövetelük alkalmával jó futót száraz szobát találjanak.

A házak vagy csak kizárólagosan fából készültek, vagy olyanok, melyeknek sárból készült falai alig két méter magasságnak, s

majdnem négyszer akkora tetőzettel bírnak. Ezen házfedélzet, mely száma vagy összeüttl gyalutlan deszkadarabokból áll, egyszersmind a boltozatot is képezi, és a menyiben a képmény alkalmazását fölöslegesnek tartják, a füstnek és kigőzölgésnek szabad tért engednek a fedélzeten. Ezen még csak primitívnek sem nevezhető építési módot csak akkor értjük, ha tudjuk, hogy építész, kőműves, ács, asztalos vagy lakatos itt nincs, viskóját mindenki maga építi, az iparos osztályt csak a cipész és nyeregcsináló képviseli.

A ház belső berendezése, igénytelen egyszerűség dolgában semmi kivánni valót sem hagy. Ágy, asztal, szék itt nem divatos, az étkezés a szobában ép úgy történik, mint a mezei munkásoknál, csak az kiemelendő, hogy a szoba földjét a cipőkkel vagy saruikkal a lakók nem piszkolják, mert a cipőt, sarut az ajtó előtt hagyják, úgy, hogy eredeti látványt nyújt néha egy tucatznál is több papucs a szoba bejárata előtt.

Mint fentebb érintettem, a téli ruházat a nyáritól alig különbözik. A lakosság között még a szerbek fejtenek ki legtöbb csint. Sok ünnepjük lévén, ellustulnak, vagy az utcán ácsorognak, vagy valahol összejönnek; ilyenkor aztán járják a szerb nemzeti körtánczot a „kólot” dudu és tamburin mellett.

Jellemző a nők viselete. A nők felső szoknyája tulajdonképen nem is szoknya, hanem bugyogó, melynek szára a lábikrához van oda kötve, ünnepies alkalommal tarka-barka rojtos köntös viselnek, cipőjüket aranyozott bőrv szorítja össze, mely drága kővekkel kirakott csattal van ellátva; a derék, mely azonban csipőig sem ér és annyira ki van vágva, hogy be sem kapcsolható két vagy veres selyemből áll, mely 3—4 ujjnyi szélességű, arannyal himzett szegélyzettel van díszítve. A már éltebb asszonyoknál ezen öltény sötét barna posztó, szintén arany himzéssel; a fejét a férfiakéhoz hasonlóan fed, mely körül a hajfonatot oly módon csavarják, hogy a sapkának csak kis kupja látható, melyre keresztüllyukgattott arany és ezüst pénznekem vannak felfűzve. Ily felfűzött pénznekem 3—4 sorosan nyaklánczot is képeznek. Láttam nőket, kiknek sapkáján és nyakán legalább 600—700 ft. értéket képviselő arany pénz van; a lábat izléstelen csónak alakú piros vagy sárga papucsba dugják; kivételesen egynehányan fel lakk-czipőt is viselnek. A pirosító itt persze nagy keletnek örvend.

Török női arcot még nem láttam, mert ezt az állathalál fátyol, a jasmak borítja. Ezen mindössze egy kis nyílás, jobban mondva repedés van, hogy a szempillák mozoghassanak. A ferde, melyet az utcán viselnek, tulajdonképen sötétzöld szövetből összevarrott bő lepel, mely a termetet válltól egész lábujjig fedi; — ha a fátyol engedte repedésen férfialakot látnak, már jó távolban kitérnek előle. Szegények inkább valami mumiához, mint a gyöngéd nem képviselőihez hasonlítanak.

A templomokat itt nagy szerep illeti meg. A római kath. templom a városban kívül hegyoldalon fekszik. Ez igen nagy tágas épület két ajtóval. Ha az ember a nyugat felőli ajtón bejőve a szanktuariumot szemben nem látja, inkább valami magtárnak nézne, mint isten házának; az oltár rongyos foszlányokkal van díszítve, az oltár fölött ódon szinezetű szent képek, melyek valószínűleg néhány századdal ezelőtt kerültek ki eset alól; ezenkívül az egész falazat üres, azonban kifogástalan szép fehérre meszelt; lóca, szék az egész templomban nincs, csakis a szanktuariumban jobb és baloldalon egy-egy kis lóca. A hívők vagy a szokások török módon ülnek, vagy pedig térdelnek, sorjával a templomot zsufolásig betöltik, úgy hogy a templomszolgá sárokon alig tud keresztülhaladni, s egy nagy gömbölyű tálcán pénzt gyűjteni. A mint láttam, szép összeg gyűlt össze, ez minden-esetre kívánatos is, mert ez a lelkes fizetése. Ezenkívül csak esketésnél 2 kr., temetésnél 5 kr. díjt kap. A hívők száma oly nagy, hogy a templom-ajtók előtti kőburkolaton még legalább vagy 120—130 ember volt. — Ez alkalommal megemlitem, hogy még október hónapban 312 ft. 40 kr. gyűlt össze; a helybeli róm. kath. templom díszítésére és a kellekek beszerzésére, ugyisintén egy elfoglalt török ágyú is ajándékozott az egyháznak, mely már valahol haragnak öntetik.

Van egy ódon görög kath. templom is, most épül azonban egy nagyobb, mely a mint értesültem, igen szép leend, 4 kupolával lesz ellátva; itt van székhelye a zbornik-tuzlai g. k. püspökségnek.

Mecsetek tekintélyes számban vannak, melyek között kiemelendő kettő. Ezek közül vannak építve és szép karsu minarettjeik

már messziről szembe tűnnek. A mecsetek egyikénél egy nagyon szép mauzoleum van, mely valószínűleg egy előkelő mohamedán tetemét rejti.

Szemben egy mecsettel van a czitadella, mely azonban igen gyenge erődtívén, nagyon rongált és elhagyott állapotban van. Itt van a főúrság és egyszersmind a hegyi ágyúk is itt vannak elhelyezve; most megújítatik a czitadella.

Eredeti látványt nyújtott a mult hetekben egy lakodalmi karaván. A szomszéd hegyekből 21 róm. kath. pár jött ide, kik az itteni parochiához tartoznak, hogy a lelkes frigyökre áldást adjon. Jellemző, hogy itt egész éven át csak ezen időszakban esketnek.

A menyasszonyok lóháton ültek, egészen lefátyolozottan, a lovat a vőfély vezeti. Mindeniket egy ily alkalomra szegődtetett „falu bolondja” követi, ki éktelen kiáltozásával vagyis inkább ordításával mosolyt, sőt nevetést idézett elő a bámuló közönségben. Ezen félbolond mindkét térdén és nyakán kolompot visel, hátán pedig egy pulyka vagy kacsa lóg. Nemde, mily távol vagyunk mi — a modern Európától? P. N.

Plevna bevételének évfordulója.

A híres földerdő, mely az előnyomuló orosz sereget egész kiterjedésében megállítja, s melyből Ozmán pasa hónapokig tartá megbénítva az oroszok hadi műveit, emlékeztet lesz az orosz hadjáratok történetében. December 10-én, mint Plevna bevételének évfordulóján, meg is ülték az ünnepet az orosz csapatok Drinápolyban.

Ez alkalommal Todleben tábornok, a plevnai ostromműveletek vezére, a következő beszédet tartá a hozzá, mint az ünnepély hőseire intézett felkötőszó:

„Uraim! Nyilatkozatuk annál becsebb nekem, mert azon tisztársaim köréből indult ki, kik közül sokan Plevnánál és más helyeken figyelemre méltó hőstetteket követtek el. Plevnához érkeztem után szeptemberben, a nehéz viszonyok közt, Imeritinski herceg nevezetelt ki a hadsereg vezérkari főnökévé. Kezdetben alig hárman-négyen voltunk; de a herceg csakhamar törzskart szervezett, melynek összehállítása is figyelemre méltó volt; a herceg vezetése alatt éjjel-nappal dolgozott az a siker érdekében. A rend, mely oly szükséges volt a csapatok desorganizációja folytán, melyet az előbbeni rohamokban szenvedett veszteségek okoztak, mindenütt ismét helyreállított, az élelmezés lehetőleg biztosított. A hadtestparancsnokok s külön működő osztályok főnökei idejében kaptak meg minden utasítást. Gurko, Krüdener, Skobelev, Katalay és Gauduk tábornokok a kellő erélyvel és teljesen önállóan működtek.

A csapatok minden nélkülözés s az időjárás mostoha volta daczára versenyeztek egymással az erődtívénnyek emelésében és felhasználásában és a nehéz előrsi szolgálatban, a mindennapi cselepekben, főleg a zöld hegyen — és a döntő csatára való várakozásban. Nekem azonban uraim meg kell vallanom, hogy béke idején nem rendelkeztem annyi szabad idővel, mint Plevna alatt. Ha összehasonlítom a benyomásokat, melyeket Sebastopolban nyertem, azt kell mondanom, hogy csapataink kitűnő tulajdonai itt épen úgy, mint amott egyenlően érvényesültek.

Ugyanaz a türelem, megnyugvás, kitartás, vakmerőség és önmegtartóztatás. A hadsereg az utóbbi 23 év alatt általában nagy haladásokat tett. Most nagyobb számú tábornokot mutathatunk fel, a ki ismeretét és képességét a csatamezőn bebizonyította. A vezérkar nagy számu tudományosan képzelt és gyakorlott tisztel rendelkezik. A gyalogság manőver-képessége fejlettebb. A tüzérség, a műszaki csapatok, a lövészszázalajak, valamint a lovas-ság tökéletesebb. Teljes tökéletesség nem létezik; de a hiányok pártatlan megismerése és azon törekvés, hogy orvosolják azokat, a legjobb kezessege lesz dicős hadseregünk jövőbeli diadalainak.”

Sir Ali kincsei.

Sir Ali, a kiről jelentik, hogy az angolok elől Turkesztánba futott, úgy látszik, hogy a háboru kiütése óta folyton foglalkozott a menekülés gondolatával, mert nejt és kincseit már hetekkel ezelőtt előre küldte részint Heratba, részint Balkhába, hogy az angolok elől biztonságba helyezze őket. A lapok akkoriban azt is említették, hogy az emir magánvagyonra Kabulban ráegy 30 millió rupiára (körülbelül 30 millió forint o. é.) Ez a vagyon jobbára ércpénzből, ékszerből és indiai állampapirokból állott. Sir Ali ugyanis az indiai

börzéken is játszott és e czéliből Bombay, Kalkutta és Delhiben saját bankjai voltak, a kik az ő pénzümveleti és börzeüzleti ügyeit vezették. Sir Ali kincseit a Kabulban levő három tornyu Bala-Hisszar nevű palotája egyik tornyában tartotta, a mely arannyal volt befedve. A másik két tornyban magas államhivatalnokok börtönei voltak. Sir Alinak több gyára és nagykiterjedésű földbirtokai is voltak; az utóbbiakat azonban rendszeren haszonbérbe adta. Az udvaránál, a hol a legnagyobb keleti pompa és fényűzés uralkodott, kizárólag arany és ezüsből érkeztek. A fejedelmi palotában rendszeren két arannyűves is lakott, a kik egyedül az emir számára dolgoztak. Sir Ali egyébkint minden pénteken, midőn a moséba ment, gazdag ajándékokat osztott ki sajátkezüleg a szegények között.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Tolvádia, 1879. évi jan. 12-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Folyó hó 3-án a kerületi szolgabirosnál a kerületbeli előljárók jegyzőikkel az ujonczosi sorshuzás végett összegyűlvén, a hivatalos működés után kerületi közszertelben és tiszteletben álló szolgabiro s főnökünk a jelenvolt jegyzők nagy részét magához ebédre meghíván, igen kedves családja — a házi asszony és házi kisasszony — által előzőeken és igazi magyar vendégszeretettel fogadlatva, derült arczal ült az éhes vendégsereg a párolgó ételkelek megrakott asztalhoz.

A vigság sem maradt el, sőt magával hozá a toaszírozási viszketeget is; először a kedves házi úr s nagyabecült családja csókospiros kedves megegyésesedésére emeltet pohár, azután főispán úr ő mltósága s magas családja boldogsága és egészségére sokszoros éjének között emeltetett s ürített pohár, ez azonban, a vendégek közkívánatára, ő mltóságának magas tudomására távsürgöny útján megvitetett.

Azután véget sem akart érni a poháremelés, de a kedves házi úr egy ajánlattal lépett azoknak elébe, hogy t. i. a ki poharat emelni kíván jóteköny czélna, s pedig a nagybecskereki jóteköny nőegylet pénztára gyarapítására, valamint áldozzék s azért korelnökül Oszuszký József, a ker. jegyzők nesztora s alulirott, mint jegyző, feltünk kiállítás. Azonnal meg is kezdetett a működés, s véget nem ért a felállás, ellálás, szömelés, fizetés és beszedés; mert alig mult 9 óra, már is befolyt a nagy-becskereki jóteköny nőegylet pénztára javára 11 ft. o. é. — Mig Kollmann Antal, offszeniczai jegyző indítványa folytán a hercegovinai és boszniai harcztéren munkaképtelenné vált hadiak segélyezésére beszedve lett 8 ft., összesen 19 ft.

Gaál József, közs. jegyző.

HIRHARANG.

* **Kitüntetés.** Kéler Elek, volt városi ügyész urat főispán úr ő mltósága t. főügyész névezte ki.

* **Elismerés.** Torontálmegye közigazgatási bizottsága, Mazúr Sándor adófelügyelőnek jegyzőkönyvileg elismerést szavazott azon munkaságáért, a melyt a mult 1878. év folytán kifejtett, s jelentését, melyet lapunk egész terjedelmében közölni fog, előlegesen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Hasonló elismerés szavazott Steinbach Antal, derék tanfelügyelőnek is s jelentése lapunk hasábjain közze fog tetetni. Azt hisszük, hogy kevés ily adófelügyelő lehet az országban, a kívül a közigazgatási bizottság ily harmoniában éljen? Hogy ez így van, azt véghetetlen szorgalma és humanus eljárásának lehet tulajdonítani, melyet az adófelügyelő úr a nagy közönség irányában tanusít.

* **Ujonczozás.** Az idej ujonczozás mai nappal veszi kezdetét, és pedig T.-Becsen. Alispánunk, mint az ujonczozási bizottság elnöke, elutazott, s az alispáni hivatalt jelenleg derék főjegyzőnk vezeti.

* **Ujonczozás.** Az ujonczozási sorozó-bizottság az idej ujonczozást a következő napokon fogja foganatosítani és pedig: Török-Becsen jan. 16., 17., és 20-án; N.-Kikindán jan. 22., 23., 24., 25., 27., 28., 29., 30. és 31-én; B.-Kömlöson febr. 3., 4., 5. és 6-án; Zsombolyán febr. 8., 10., 12., 13. és 15-én; Perjámoson febr. 17., 18., 19. és 20-án; Billéten febr. 22., 24., 25. és 26-án; Csenejen febr. 28-án és márc. 1., 3., 4. és 5-én; Párdányon márc. 7., 8., 10., 11. és 12-én; N.-Becskerek város részéről márc. 14. és 15-én; Perlaszon jan. 16., 17., 20. és 21-én; Antalfalván jan. 23., 24., 25. és 27-én; Pancsova város részéről jan. 29., 30., és 31-én, pancsovai járás részéről febr. 1., 3., 4. és 5-én; Neudorfon febr. 7., 8. és 10-én; Alibunáron febr. 12., 13., 15. és 17-én; Zichyfalván febr. 19., 20., 21. és 22-én; Módoson febr. 24., 25., 26., 27. és 28-án; Szt.-Györgyön márc. 3., 4., 5. és 6-án; nagy-becskereki járás részéről márc. 8., 10., 11. és 12-én; N.-Szt.-Miklósán febr. 22.,

24., 25., 26 és 27-én; Ó-Bessenyőn márcz. 1., 3., 4. és 5-ön; Tör.-Kanizsán márcz. 7., 8. és 10-én.

*** Gyönyörű közlekedés.** A ki Torontalmegyei s annak híres rosz utait nem ismeri, annak fogalma sincs arról, hogy mi az a calamitas. Például, a boldogtalan utazó, elindul Becskerekre reggeli 6 órakor azon szándékkal, hogy ugyanaz nap éjjeli 10 órára Kikindára ér, és onnan elindul az éjjeli egy órai vonattal Budapestre. Számításában annyiban csalódott csak, hogy a felmenetelt csakis másnap, déli egy órakor tette meg, miután a rendes 5-6 órai ut helyett, éppen 24 órát utazott, azt is csak úgy, hogy az utközépén a sárban kénytelen volt az éjszakát lovastól atvirasztani. Ebből láthatják, hogy a kereskedelemre, az utak járhatatlansága miatt, mily nagy kár háramlik. Már latjuk, hogy a magas kormány velünk mit sem törődik, legfeljebb három év alatt, egyszer, tudniillik akkor, midőn a képviselő-választások vannak napirenden. Türelmünk fonala már igen kopott, s attól félünk, hogy elszakad. Nem volna-e jó, ha itt is tevékkel közlekednénk, mint a „Sahara“ pusztaiban, akkor talán a kiváncsiság ide vonná a közlekedési miniszter ur vagy államtitkárja becses figyelmét.

*** Ez is malheur.** Örültünk, mikor látuk, hogy a Begaról a jég eltakarodott, mert bizonyosnak tartottuk, hogy a kis gözös ismét megkezdí jaraatit. S éppen ilyenkor van javítás alatt az is. Pedig a tulajdonosnak gőzcsővel csak most lehetne jó jövedelmeit csinálni. Mert ha az impertinens rosz utak, a változó időjárás folytán, megjavulnak, akkor majd nem lesz annyi utasa, a mennyi most a hajóba naponként be nem ferne. Egy subventionált vállalatnak ezt is jó volna megmondolni.

*** Közgyűlés.** A centinarium ünnepélyt rendező küldöttség folyó hó 27-én a megyeház termében közgyűlést fog tartani.

*** Német színészet.** A német Thália-temploma oly üres, mint a mi — zsebünk. Pedig e kis társulat megérdemelné a pártolást, mert sok jó akarat és igyekezet van bennök. Ugy látszik, a közönség a temesvári operette társulatot várja.

*** Megmondtuk előre.** A német színészetnek városunkban igen rosz napjai vannak, úgy annyira, hogy már a színlapon hívták fel a közönséget a pártolásra, különben ehen vesznek! — Ezt mi megjósoltuk előre, s azért egy német sógor neheztelését is magunkra vettük. — Hol marad el most a német sógor, midőn a német Thália inséget szenved?

*** Szükség törvényt ront.** Az itt időző német Thalia papjai kénytelenek voltak az általuk kiadott színlapon tudtára adni a közönségnek, hogy oly állapotban vannak, a melyet még soha sem éltek át, tudniillik a részvétlenség miatt az éhhalállal kell küzdeniök. E nyilatkozat oly hatással volt a közönségre, hogy a színházat minden zugában megtöltötte. — Ugyan ez alkalommal, a színészek iránti tekintetből, három műkedvelő is fellépett és pedig igen szép sikerrel, a közönség tetszés nyilatkozatokkal halmozta el e derék fiatal embereket, kik felléptökkel hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség nagy számmal jelent meg.

*** A farsang.** A farsang kezdetét vette. A mult szombaton egy pár fiatal izraelita Pikk-et rendezett a casinó termében, mely, a mint értesülünk, igen sikerült s reggelig tartott.

*** Sport.** Zombolyán gróf Csekonics János uradalmában e hét folytán nagy hajtó vadászatok tartattak. Az eredményt, ha megkapjuk, közölni fogjuk.

*** A székesfehérvári országos kiállítás végrehajtó bizottságának megkeresése** folytán figyelmeztetjük a kiállítási szándékozókat, hogy a helyek beosztásával foglalkozó bizottság működésének megkönyvítése czéljából, bejelentéseiket február hó 15-éig eszközölni sziveskedjenek. A bejelentések megtételének határideje márczius 1-ig terjed; az ezen határidőn túl bejelentett tárgyak elfogadása iránt, a mennyiben a tér enged, a végrehajtó bizottság esetrel-esetre határoz. Egyuttal jelenthetjük, hogy újabb megállapodások szerint az állatkiallítás nem a tárlat berekesztéseig, hanem június 2-ától ugyanezen hó 7-éig fog tartani.

*** Új év napján** Zürichben az ott élő magyarok kedélyes lakomára gyűltek össze; közöttük számos lengyel volt. — Lakoma közben számos meleg toaszt mondatott el Lengyelországra. Plater gróf megindulva s lelkesülten válaszolt a felköszöntésekre, melyben különösen azt hangsúlyozta, hogy Lengyelország és Magyarország érdekei közösek, s ennél fogva már a közel jövőben — épen a jelenlegi politikai fordulatok következtében — egy közös ellenséggel, Oroszországgal kellend megküzdeniök. Azután megköszönvén az iránta nyilvánuló rokonszenvet, a magyarok és lengyelek testvériségére emelt poharat, kik, hite szerint, majdan együtt fognak küzdeni a „jövő ama nagy csatájában, mely Európa legszentebb érdekeiért fog vivalni.“

*** Hosszu életkor.** Két oxfordi lap 28 személynek halotti jelentését közli, kiknek életkoruk összesen 2230 évet tett ki, s így egyre 80 év esik középszámítással. Az elhunytak mind Oxford grófságából, vagy magából a városból, vagy környékéből valók voltak. Volt közöttük négy 90 éves, két 85 éves, két 84 éves, két 76 éves, két 75 éves, azután 88, 87, 83, 82, 81, 80, 79, 78 stb. évesek. Egy 71 éves nő volt közöttük a legfiatalabb.

*** A legközelebbi osztrák-magyar éjszaksarki expedíció.** Weyprecht hadnagy a következő levelet intézte Triesztből a „Rotterd. Cour.“-hoz: Gróf Wilczek és én semmi lépést sem tettünk a mult tavasz óta tervünk megvalósítására, mert nemcsak Ausztriának, hanem egész Európának politikai helyzete bizonytalanabb, hogy egy nemzetközi eljárást remélhetnénk. De hogy tervünket ne adjuk fel teljesen, a berlini béke után, mikor remélhetjük, hogy a politikai viszás állapotok megszűnnek, elhatároztuk, hogy expedíciónk 1880-ban fog megtörténni, akár részt vesznek benne a többi nemzetek, akár nem. Ez utóbbi esetben egész évet szándékoztunk Novaja-Zemlja éjszakai partjain maradni, s ott delejes, villanyos, meteorologiai és hydrographiai megfigyelésekre, az éjszakai fény tanulmányozására stb. fogunk szoritkozni, hogy egy sor alapos megfigyelést állítsunk egybe az egész évre nézve. Az expedíció összes költségeit gróf Wilczek fedezi, azon fenntartással, ha akkor életben lesz, ha Ausztria a mondott évrben háborút nem visel, s ha előre nem látott események meg nem akadályozzák köteleességének teljesítésében. 1879-ik év őszén jön össze a nemzetközi meteorologiai congressus Rómában, melynek napirendjén lesz tervünknek megbeszélése Mohn christiani tanár által. Ez alkalomkor talán nemzetközileg kötelező egyességre fognak jutni.

*** Lengyelország — Oroszország ellen.** Mint az „Agence Russe“ a szelozsa minden irányában hirdette, 1880-ban Szent-Pétervárot a legnagyobb valószínűséggel nemzetközi múkiállítás lesz. Lengyelország ugyanezen időre egy ellenkiállítást tervez rendezni, melyben művészeink mustra-gyűjteményeit szándékozik a nyilvánosságnak bemutatni, hogy Európa a két versenyző fél között iteljen. E terv természetesen meg kivitelre, s az előjövő akadályok legyőzésére vár. A kiállítás helyeül Bécs, Paris és Rómát emlegetik. A legelőbb szavazat előreláthatólag a héthalmu város felé fog hajolni.

*** Hogyan viv Rothschild párba?** A napokban szóvitába került Rothschild báró egy katonatisztal, mire ez párba hiva ki a milliárdiust. A vitára a bankárnak a közársaság elnökéről tett kíméletlen kifejezése adott okot. — „Szabad tudnom,“ kérde Rothschild a tisztölt, „milyen viszonyban áll ön a közársaság elnökével?“ — „Első segédítstje vagyok,“ válaszolt büszkén a tiszt. — „Jól van uram,“ mondá erre nyugodtan a bankár, „akkor hát majd megbízást adok első könyvvezetőimnek, hogy önnel megverekedjék.“

*** Öngyilkosok statisztikája Bécsben.** A lefolyt évrben 295 ember lett öngyilkos Bécsben, mely szám csökkenést mutat az előbbi évekhez képest. Legtöbbször rongált vagyoni helyzet volt a tett indoka. Szerencsetlen szerelem miatt 14 egyén lett öngyilkos. Az életutak átlagos kora 20 és 50 év között van. Egy egyén alig 13, egy másik 83 éves korában ölte meg magát. Nők közül 53-an ölték meg magukat. A legtöbb öngyilkosság júliusban történt: összesen 38. A lefolyt 25 év alatt Bécsben 3421 öngyilkosság fordult elő; ezek közül a férfiakra esett 2705.

*** A selmezi szerencsétlenségről** a „Pesti Napló“-nak a következő részleteket írjak: Selmez ezer éves bányászatanak történetében nincs példa hasonló szerencsétlenségre, mint az, mely e hó 9-én történt. — Az altárnában, közel a hodrusbányai Lipótaknához valami ácsmunka volt végzendő; három ott dolgozó ácsnak néhány támfát kellett kicserélni. Dél tájban a lipótaknai felszíni munkások észrevették, hogy füst gomolyodik ki az aknából s bejelentették ezt a bányagondnoknál, ki Nagy Géza bányagyarnokot bízta meg az akna elzárásával. Hogy mint s kinek parancsára történt, azt majd az utólagos vizsgálat fogja kideríteni, de az aknát elebb felül falazták be s Nagy Géza 10 munkással egy más aknában szállt le, hogy alul is falaztassa be az aknát. Esteli 10 óra után sikerült közölök az elsőt, s reggelig mind a tizenegyet visszahozni — holta. Elszörva fekdtek a földön, nem fordultak vissza, midőn az első összerogyott, arccsal az aknának dőltek le, hogy megmentsék ha lehet társaikat, s veszeszének velök, ha másként nem lehet. A tűz létrejöttét úgy magyarázzák, hogy a kicserélendő fagerendák valószínűleg össze voltak fagyva s hogy kiszedhessék, tüzet raktak alájök, mint ez állítólag szokás. Az ácsok gondatlansága miatt a tűz oly nagy lett, hogy nem bírták többé elfojtani, s átment az altárnából az aknába. Az ácsok hullait eddig nem sikerült megtalálni, hogy belevessék, kétségtelen. A szomszédos Nepomuk János magántársulati bányában, mely a Lipót aknával összeköttetésben van, 4 munkás nem tért vissza annak idején a munkából s 3 társuk elindult öket keresni. Ezek sem térvén vissza, nagyobb elővigyázattal indultak öket keresni. 6 halva volt, egyet sikerült az életbe visszahívni. A szénóxy gáz, mely itt a mérgezést okozta, a bányákban mértföldekre hatolt és számos más helyütt is szállítottak ki eszméletlen munkásokat; ezeket azonban sikerült újra életre hozni. Az áldozatok száma tehát 20, kik közt csak 4 nem családös; Nagy Géza is hagyott özvegyet s egy árva. — Vizsgálatot fognak indítani. Ma (11-ikén) temetik a husz bányászt, s a selmezi bányász- és erdészakadémia ifjusága ma estele bált rendezett, s meg is tartja, a bál kétségkívül igen jól is fog sikerülni. Félreértés kedvéért megjegyzendő, hogy a liszta jövedelem nem a bányászok özvegyei s árvaiknak, de egy önséglyző egyeletnek van szánya. Ily tapintatlanság még a selmezi bányász-akadémia részéről is sok.

*** Népszámlálás Japánban.** A Japánban mult évi szeptemberben eszközölt népszámlálás a következő eredményt mutatja: a birodalom összes népessége 34,338,404 lélekből áll. E számból Yeddóban, a fővárosban — vagy mint a lakosok nevezik: Tokióban — 1,036,771 lélek lakik 236,961 házban. Egy házra tehát 4:37 lakó esik.

*** Meglepi tünemény.** Az Amazon folyó partján lakókat Délamerikában egy szokatlan tünemény tartja félelemben: a folyam ugyanis szokatlan gyorsasággal apad, s különösen Manaostól fölfelé a hajózás már lehetetlen. A vízmennyiség folyton csökken a folyam medrében s épen azért okoz annál nagyobb rettegést az ott lakók közt, mert nem tudják az okát. Kíváncsot volna, ha e tüneményt alaposan képzelt természettudósok megvizsgálják.

*** Egy püpos.** Párisban a napokban halt meg egy ember, ki egész életét a püposok tanulmányozásával tölté. Halála után semmit sem találtak szobájában egy kétezer lapos könyvön kívül, melyben a püposokról volt szó. Számos utazásai közben úgy találta, hogy Spanyolországban van a legtöbb püpos; egyelően helységben 13 volt. Számítása szerint minden ezer emberre egy püpos esik, s így az egész világon egy millió püpos van. — Kéziratának utolsó lapján azt ohajtja, hogy a következő vers álljon sirján:

Ci-git un bossu
Qui de sa bosse eut
Le gout, et sur la bosse eut
Plus qu'aucun bossu.

*** Mennyit isznak és pipáznak Amerikában?** A hivatalos statisztikai kimutatás szerint Amerikában roppant mennyiségű ital és dohány fogy el. Ugyanis a rosz idők daczára, a legtöbb évrben nem kevesebbet, mint 1,905,063 szivart fogyasztottak, mi — szivartját átlag 10 centre számítva, — 190,506,374 dollár összeget képvisel. E szivarmennyiségen kívül még 25,313,433 font dohány fogyasztott, melynek értéke 15,000,000 dollárra becsülhető. A pipázásra fordított kiadások azonban igen jelentéktelenek ahöz képest, a mit az amerikaiak italra költenek. Főzött italokból 317,463,600 gallont fogyasztottak, vagyis körülbelül 7 gallont egy-egy férfi, asszony és gyermek. A főzött és szesz italok az Egyesült Államok népeinek 596,000,000 dollárjába kerülnek évenként, tehát egy-egy személynek évenként 13 dollárjába és 20 centbe. Ehez a dohánykiadást hozzá adva, kitünik, hogy ha a pipázásra és ivásra kiadott nagy összegek, a nemzeti adósság törlesztésére fordítatnának, ez két év alatt az utolsó fillérig ki volna egyenlítve. Az adatokból kiderül továbbá, hogy a szeszek fogyasztása a legtöbb évrben alább száll, a sörfogyasztás azonban emelkedett; az előbbiből az azelőtti évhez képest 6,520,000 gallonnal kevesebb, az utóbbiál 1,500,000 gallonnal több fogyasztatot.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság“ január 12-ik száma következő tartalommal jelent meg:

Jánosi Ferencz (arczképpel). Salamon Ferencztől. — „A nap ítélete.“ Költemény Szász Bélától. — „A félelmes szomszéd.“ Elbeszélés Csiky Gergelytől. — „A ki örökké bujdosott.“ Igaz történet. Közli Eötvös Károly. — „A Bérgum ötszáz milliója.“ Verne Gyula regénye (kétképpel). — „Egyveleg.“ — „Szigligeti szülőháza Nagy-Váradon“ (képpel). — „Joachim“ (arczképpel). — „A hold és lakói“ (kétképpel) Hoytsy Páltól. — „A jégen.“ Karczolat (képpel). — A Petőfi-társaság közgyűlése. — Irodalom és művészet. Közintézetek, egyletek. Egház és iskola. Mi ujság? Sakjáték. Szerkesztői mondanivaló.

A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt., a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ és „Politikai Híradó“ legolcsóbb hetilap a magyar nép számára, melynek előfizetési ára félévre csak 1 frt. A „Háboru-Krónika“ negyedévre a „Képes Néplap“-pal 1 frt., a „Vasárnapi Ujság“-gal 2 frt. 50 kr., a „Politikai Ujdonságok“-kal 2 frt.

Uj zenemű. Táborzsky és Parsch, ismert zeneműkereskedésében legújabbán megjelent: „Sárga csikó“, csárdás, zongorára alkalmazta Kis Rómay M. Béla. Ára 60 kr.

Uj képes füzetek. Mehner Vilmos, szorgalmas derék könyvkiadó által megindított „Képes családi lapok“-ból megjelent az 5-ik és a 6-ik füzet igen érdekes tartalommal. E füzeteket rendeljék meg t. olvasóink, sok kellemes órát eltöltenek velük kivált a téli hosszú estélyeken át. E füzetekből tárczánkban legközelebb mi is közlünk mutaványt.

Közgazdaság.

A vasúti biztosítások ügyében a közlekedési ministerium legközelebb a hazai vasutársulathoz körlevelet intézett, melyben az ügy antecedenciáit tüzetesen ismertetvén, sarré részéről az önbiztosítás alkalmazását ajánlja s erre nézve következő négy pontban részletezi szándékait és nézeteit: 1. A kormánynak nincs kifogása az ellen, hogy a szállítási és tüzkárokat vonatkozó eddigi biztosítási évdíjak helyett, tekintet nélkül az összeg nagyságára — a valószággal felmerült kártérítési és helyreállítási költségek állításának be az üzleti számla terhére. 2. A kormány megengedi, hogy a szállító közönség irányában továbbra is a biztosítási szerződések által lehetővé tett eddigi méltányos és gyors (coulans) e járás követessék. Ugyanezért a kormány kijelenti, hogy az ügyvitel és számadatok engedélyokmányos vizsgálatánál a szóban forgó kárkört netán felelősséggel tartozó társulati közegek irányában is ugyanazon határozományokat fogja irányadóknak tekinteni, melyek a biztosítási szerződésekben a biztosító intézetek javára kikötöttek. 3. Azon esetre, ha valamely évrben az eddigi évdíjakat meghaladó kárök merülének fel s ez által az üzleti bevételek aránylagos csekélyesége folytán üzletihiányt esete mérülne fel, a kormány kijelenti, hogy az itt szóban forgó, a bevételek által netán nem fedezett károszseget is, mint rendes államgarantia-illetményt fogja leszámlálni. Ezen esethez azonban, valamint egyáltalában az illető évi üzleteredmények jelentékeny alterálása az által is kikerülhető ha a társulat a felmerült nagyobb kár fedezésére függő kölcsönt vesz fel, mely az üzleti számla terhére a jelenlegi évdíjaknak megfelelő vagy nagyobb részletekben törlesztendő. Kikerülhető továbbá az üzleteredmények nagyobb mérvű alterálása, az érdekelteket összes vagy néhány vasutnak közös képviselésre való szövetkezése által is, mely különben teljesen a vaspályák tetszésére bízott esetben a teherviselési kulcsok megállapítására nézve a kormány közbenjárását ezennel felajánlja. 4. Önként érteztök, hogy a közös vaspályák, a mennyiben a es. kir. kormány beleegyezését ki nem eszközlik, a ministeri rendelettel ezéba tett eljárást csak magyar vonalikon fogják életbe léptetni. Mint a „Vasúti és Köz. Közlöny“ jelenti, a minister egyuttal a vasutak képviselőit a további részletek megállapítása czéljából folyó évi január 30-án tartandó értekezletre meghívta.

Lotto-huzások.

Brünn jan. 8-án: 46, 77, 14, 6, 64.

Legközelebbi huzás január 22-én.

Budapest jan. 11-én: 51, 27, 35, 60, 9.

Legközelebbi huzás január 25-én.

Szeben jan. 15-én: 48, 16, 30, 17, 24.

Legközelebbi huzás január 29-én.

Heti naptár.

Január 16-tól január 22-ig 1879.

Hő- és hetinap	Kath. és prot. naptár	G r ö g naptár	Uj
3. A kanaáni lakodalomról. Ján. 2.			
16 Csütörtök	Marcellus P.	470 apostol	☾
17 Péntek	Antal, rem.	5 Theophon	☾
18 Szombat	Priska	6 Jézus megj.	☾
19 Vasárnap	E. 2. Jézus	7 G. 31 Ján. k.	☾
20 Hétfő	Fábán és S.	8 György	☾
21 Kedd	Agnes, Ida	9 Polykarp	☾
22 Szerda	Vincenz	10 Gergely	☾

NYILTTÉR. *)

Tekintetes szerkesztőség!

A „Torontál“ című heti lap mult évi december 12-én megjelent 50-ik számának nyilttéri rovatában bizonyos Zsivkovics János volt irnokom által, műveltségének megfelelő suhancz módra, nyilvánosan felhívatán 14 nap alatt bíróilag leendő behivonyítására annak, „hogy felhívó az uzdini követválasztás alkalomával tekintetes Stojkovits Dóme, kir. járásbíró úr, mint kormánypárti követjelölt ellen „korteskedett.“ Miután a büntetés, mely mulasztásom esetében erre oly súlyosan méretett ki felhívó által előre is, kénytelen vagyok, az igazságnak megfelelőleg, Zsivkovits János úr kiváncsághoz képest ezennel kinyilatkozni, hogy ő a legközelebb lefolyt követválasztás idejében ugyancsak Stojkovits Dóme kormánypárti követjelölt ellen s a megválasztott követ érdekében öle kitelhetőleg korteskedett és pedig utóbbinak kiemelése s előbbinek lealacsonyítása mellett, mely eljárásért őt a bukott követjelölt testvére, Todorevits János, az uzdini községi bíró előtt, jelenlétemben meg is pirongatta.

Midőn az igazság érdekében és Zsivkovits János úr megnyugtatóra ezen nyilatkozatomat közze tenni kérem, fogadja a tekintetes szerkesztőség nagyrabecsülésem kifejezését, melylyel maradok

Uzdin, 1879. évi jan. 15-én,

alázatos szolgálja
Vulkán Samu,
uzdini község jegyzője.

Tekintetes szerkesztőség!

Becsés lapja folyó évi 2-ik számának nyilttéri rovatában Lupuleszko János aláírás-

*) Az e rovat alatt közölt cikkért nem vállal felelősséget a szerk.

sal egy Uzdinból keltezett s ellenem berzenkedő cikket jelent meg, melyhez — mivel tudom, hogy az aláíró csak a számbőrt kölcsönözte másoknak, kik a saját nevükben ordítani elég bátorsággal nem bírnak, s mivel a magyar példabeszédet is ismerem: „eb ugalás, számbőrdítás nem hallatszik menyországba“ — legmértőbb volna a megvető hallgatás, mindazonáltal, mivel sorsom kenyere-met keresni közszolgálatra utasított, egyrészt az engemet szolgálóba vevő közönség iránti erkölcsi kötelességérzet, másrészt pedig netaláni hallgatásomnak félre magyarázatotól félelem, kénytelenitelenek úgy Lupuleszko Janos, mint annak bőrébe bujt, ellenem boszút forraló ellenségeimnek nyíltan szembe szállani,

s az érdeklött cikkben ellenem szórt vádatok eddig is, míg magamnak sajtó-per utján teljes elégtételt szerezhetek, egyenként s összesen gonosz szándékból eredelt aljas s hitvány rágalmaknak bélyegezni s kijelenteni.

Mely ebbeli válasznak becses lapjában hasonló módon felvételét kérve, maradtam kiváló tisztelem kijelentése mellett a tekint. szerkesztőségnek

Uzdin, 1879. évi jan. 15-én,

alázatos szolgálja

Vulkan Samu,

uzdini község jegyzője.

Figyelmeztetés.

Bárvárt Karoly urnak azon nyilatkozatára, „hogy az ő sósorszeszkészítvénye minden más hasonló készítményt felülmúl“ s ennek bebizonyítására a szegedi országos kiállításon nyert érdem-éremre hivatkozik:

Van szerencsém a sósorszeszt fogyasztó tisztelt közönséget figyelmeztetni, hogy amennyiben Bárvárt úr készítményét ezen nyilatkozata folytán az enyém fölé is helyezi — mit én felszólalás nélkül nem hagyhatok, — sőt tiltakozom azon megjegyzéssel, hogy a mennyiben a szegedi kiállítás alkalmával hazamból távol lévén, készítményemet én ki sem állítottam,

igly meglehet, hogy Bárvárt úr cikkére érdem-éremet nyert, mert talán ő volt egyedül, ki sósorszeszt kiállított?!

Részemről csak is a nagy közönség véleményét tekintem illetékesnek, mivel készítményem forgalmának fejlődését észlelem, s megnyugszom a kezeim között levő számos tekintélyes embertársaimnak sósorszeszkészítményem hasznosságára vonatkozó elismerő s részben köszönő nyilatkozataiban.

Budapest, 1878. december 20-án.

Brázay Kálmán.

H I R D E T É S E K.

A nagy-beckereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársulat

t. cz. részvényesei f. évi január 26-án délelőtti 9 órakor a városháza nagytermében megtartandó

IV. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

A napirend tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a 1878. évi mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek folytán
3. A felmentés (Absolutorium) megszavazása.
4. A tiszta nyereség felosztásának megszavazása.
5. A választmány kiegészítő választása.
6. A választmány netaláni indítványai.

Azon t. cz. részvényesek, kik az alapszabályok 23. §. értelmében szavazati jogaikkal elni óhajtanak, megkértenek neveikre szóló részvényeiket f. évi január 20—23-ig d. e. 10—12 óra közt az intézet pénztárnál vény mellett letéte-ményezni, a hol az 1875. XXXVII. t. cz. 198. §. értelmében a mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt felvehető.

Nagy-Beckerek, 1879. január 8-án.

(6—22)

Az igazgatóság.

SÓSBORSZESZ,
általam javított kitűnő háziszer.

Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúsz, szagatás, fagyás, fog-, fej- és fül-fájdalmak, szengyulladás, bénulások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fényt elősegíti, a foghúst erősíti, és a száj tiszta, szagatlan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint fejmosásra, a hajidegek erősítésére és korpától megtisztulásra is.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizonyosaim névsorával, minden üvegehez mellékeltek.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., kisebb 40 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN nagykereskedő, Budapest, iroda és központi főraktár: Múzeum körút 19.

Kapható **N.-Beckerekben:** Haidegger A., Rosa Béla, Zimmerer A., Tolveth L., Szávit J., Kekez Pál; — **Módos:** Deutsch testv.; — **Titel:** Georgievits T. és társa, Schlossberger Dávid.

362. sz. 1874.

(1—33)

Árverési hirdetés.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Savanyu János szegedi lakosnak 360 és 80 ft. tőke és jár. kielégítése végett Savanyu Janosné úgy is mint néhai Savanyu János jogutódja magyar-íttebei lakosnének végrehajtásilag lefoglalt, és a magyar-íttebei 730. sz. tjkben A. I. alatt körülírt 136. összeírasi számú ház és 800 frtra becsült ingatlan vagyonának bírói árverés útján leendő eladása elrendeltetett, ennek a helyszínén illetőleg Magyar-Ittebe községhez tartozó eszközésére az első árverés határideje 1879. évi január 24-ik napjára, szükség esetében a második február 24-ik napjára, mindig délelőtti 10 órájára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók a becsértéknek 10%-át bánatpénzül tartoznak letenni, az igért vételárt két részletben, és pedig a vételár felét, melyben a bánatpénz betudandó, az árverésnél azonnal, a másik felét az árveréstől számított 3 hó alatt 8% kamatokkal együtt lefizetni tartoznak. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési határnapok alatt az árverés foganatosításával megbízott bíróságnál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésük végett helyben lakó megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsek be, ellenkező esetben képviseltetésük végett gondnok fog kinevezetni; végre

Felhívtnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni válnak, hogy igénykereseteiket a perrendtartás 466. §-a értelmében a hirdetés közzétételének utolsó napjától számított 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítottatni.

Az árverés foganatosításával Geiger Manó, kir. segédtelekkönyvvezető jelentése bevérsé mellett megbízatik.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak, 1878. évi február 4-én tartott ülésében.

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

Főmunkatárs: Dr. Szentkláray Jenő.

P É N Z T

1000 forinttól felfelé a legnagyobb összegig, általában uradalmak- és földbirtokosoknak 5% és 6%, tőketerlesztésre, eszközöl, 30 nap alatt foganatosítható

(5—32)

Messinger Jakab.

Rechnungs-Abschluss

des

„Gr.-Beckereker Spar- & Vorschuss-Vereines als Actien-Gesellschaft“

pro 1878.

Bilanz-Conto.

ACTIVA	Geldbetrag		PASSIVA	Geldbetrag	
	fl.	kr.		fl.	kr.
An Cassa-Vorrath	9015	31	Per Actien-capital	200000	—
„ Guthaben bei anderen Credit-Instituten	3256	83	„ unbehobene Dividenden	912	66
„ 617 Stück escomptirte Wechsel	382252	75	„ Spareinlagen sammt capitalisirte Zinsen	315474	87
„ Darlehen gegen hypothek. Sicherstellung	87032	03	„ Reservefond	6440	01
„ Darlehen gegen Pfänder und Werthpapiere	16546	49	„ Saldi der Conti-Correnti	65583	91
„ Vorschüsse auf Waaren	83329	48	„ Gewinn vom 1. Jänner bis 31. Dezem-ber 1878	27436	50
„ eigenen Realitätenbesitz	27644	33			
„ Forderungen bei diversen Debitoren	5011	24			
„ Inventarstand fl. 1959.49					
Ab Abschreibung pro 1878 fl. 200.—	1759	49			
	615847	95		615847	95

Gewinn- und Verlust-Conto.

SOLL	Geldbetrag		HABEN	Geldbetrag	
	fl.	kr.		fl.	kr.
An bezahlte und capitalisirte Zinsen der Spareinlagen	15572	34	Per eingehobene Zinsen und Gebühren von Darlehen auf Realitäten und Nutzen bei realisirten Darlehen	7178	57
„ bezahlte Reescompte-Zinsen	1262	17	„ eingehobene Pfand-, Lombard- und Conto-Corrent-Zinsen	7301	49
„ bezahlte Beamtengehälter	6214	69	„ eingehobene diverse Gebühren	270	94
„ bezahlte Regie	5399	98	„ eingehobene Wechselzinsen	40803	78
„ Dubiosen abgeschrieben und Verluste	416	05	„ Ertragniss des eigenen Hauses	1403	18
„ bezahlte Briefzinsen	309	37			
„ bezahlte Steuer für das eigene Haus pro 1878	346	86			
„ Reservefond-Dotirung 10%	2743	65			
„ 8% Tantieme der Direction	2194	92			
„ Reingewinn	22497	93			
	56957	96		56957	96

Gr.-Beckerek, am 6. Jänner 1879.

Für die Buchhaltung des Gr.-Beckereker Spar- und Vorschuss-Vereines als Actien-Gesellschaft:

Oblat m. p.

DIE DIRECTION:

J. L. Franz m. p., **Hermann Pollak** m. p., **Albert Kohn** m. p., **Ignaz Deutsch** m. p., leitender Director.

Julius Daun m. p., **August Napholz** m. p.

Geprüft und mit den Hauptbüchern der Anstalt übereinstimmend befunden.

Gr.-Beckerek, am 8. Jänner 1879.

DER AUFSICHTSRATH:

Mihalovich Miksa m. p., **Kovách Ágoston** m. p., **Alexander v. Keresztury** m. p., **Scheiber** m. p. Präses.

Tisztelt közgyűlés!

Alólítottak, mint a „Nagy-beckereki takaré- és előleg-egylet mint részvény-társaság“ felügyelő bizottságának tagjai, tisztelettel jelentjük, hogy a kereskedelmi törvény 195. és a társasági alapszabályok 49. szakaszai rendelkezései kepezt, a lefolyt év folyamában a társaságnak fő- és összes mellékkönyveit, okmányait, pénztárát és ügyvezetését minden ágában időszakonként a legreálisabban megvizsgálván, nemkülönbön az 1878. évi december 31-én lezárt, az igazgatóság által elének terjesztett zármérlegét, úgy annak minden egyes tételeit átvizsgálván, a megejtett rovacások után, a pénz- és értéktárakban elhelyezett tárgyak valóságos meglétéről, az ezekre vonatkozó kimutatások és számadások összehasonlítása után, azoknak a könyvekbe helyesen történt bevezetéséről meggyőződve, mindeneket rendben találtunk.

Ennek folytán a kereskedelmi törvény 199. szakaszának értelmében szerkesztett és általunk is aláirt zármérlegben kimutatott 27,436 ft. 50 kr. nyereség az évi üzletnek valódi eredménye lévén, a tartalékalapot megillető 10%-nak 2743 ft. 65 krral és az igazgatóságnak 8%-nyi 2194 ft. 92 krrnyi jutalékának levonása után fennmaradt 22,497 ft. 93 krrnyi tiszta nyereségnek felosztását az igazgatósággal egyetértőleg ajánljuk.

Kelt Nagy-Beckereken, 1879. évi január 8-án.

(7—21)

A felügyelő bizottság:

Mihalovich Miksa, elnök.

Kovách Ágost, bizottsági tag.

Scheiber.

Keresztury Sándor, bizottsági tag.

Nyomatott kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beckereken.